

LÄHTEÜLESANNE: VABAÜHENDUSTE TEGEVUSVÕIMEKUSE KAARDISTAMINE/KÜSKI TOETUSTE MÕJU ANALÜÜS MTÜ-de ja SA-de ankeetide väljatöötamine

Analüüsi taust ja eesmärk

KÜSKI jaoks on vabaihenduste tegevusvõimekuse tõstmine oluline siht, mille nimel ta tegutseb. KÜSKI üheks peamiseks eesmärgiks on põhikirjas märgitud “mittetulundussektori tegevusvõimekuse arendamine”. KÜSKist toetust taotlevate vabaihenduste tegevusvõimekust saab süsteemselt uurida, kui taotlusvoorude ja konkursside käigus taotlejate seas läbi viia ankeetküsitlus. Taotlejad täidavad vooru taotlusega koos ankeedi, u. 20 või veidi enama küsimusega teemadel, mis katavad tegevusvõimekuse eri tahke. Eristades taotlejate seas KÜSKI toetuste sagedased saajad, ühekordsed saajad ning seni toetusi mitte saanud ühendused, on võimalik välja tuua KÜSKI toetuste mõju (tekkinud pikaajaline muutus) vabaihenduste tegevusvõimekusele ja selle komponentidele. Erinevalt järelaruannetest, mis on vajalikud kindlate voorude mõju hindamiseks konkreetsetele ühendusele, võimaldab küsitlus koguda ühtses vormis kvantitatiivseid andmeid erinevates taotlusvoorudes osalejatelt, sh ka seni toetust mittesaanud ühingutelt. Küsitluse tulemusena kogutavad andmed annavad ülevaate KÜSKI toetusvoorudes ja konkurssidel osalevate vabaihenduste tegevusvõimekuse hetkeolukorrast ja võimaldavad KÜSKil toetuse andmise tingimusi ja eesmärgi täpsemini seadistada; samuti ka muuta analüüs KÜSKI toetuste mõjust ühenduste tegevusvõimekusele süsteemseks.

Analüüsi küsimused

Küsitlusankeet katab kuut tegevusvõimekuse eri aspekte hõlmavat põhiteemat: 1. Strateegiline planeerimine/juhtimine/töökorraldus; tegevuse mõju mõõtmine, eneseanalüüs; 2. Inimressurss - liikmeskonna suurenemine/vähenedmine; palgatöötajad, vabatahtlikud; inimeste arendamine; 3. Majanduslik olukord ja võimekused (omatulu, annetused, vastavad võimekused); 4. Koostöö tasandid, osapooled, sagedus; 5. Side kasusaajatega, sihtrühma tundmine, side sihtrühmaga; 6. Ühiskondlikele lahendustele suunatud tegevus: huvikaitsetegevused, avalike teenuste osutamine, kogukonna arendamine.

Analüüs sisaldab

Küsitlusuuringu tulemusel selgub a) ülevaade taotlejate tegevusvõimekuse hetkeolukorrast ning kitsaskohtadest. See ülevaade on püsivalt vajalik KÜSKI toetusvoorude väljatöötamisel: viies küsitlust läbi regulaarselt, saab võimalikuks ka ajas toimuvate muutuste jälgimine. Teiseks b) kuidas erinevad KÜSK-ist toetust saanud ühendused oma tegevusvõimekuselt nendest ühendustest, kes pole KÜSK-ist toetust saanud (pole varem toetust taotlenud või on taotlenud, kuid pole saanud). See võimaldab näidata seoseid KÜSKI toetuste ja ühingu tegevusvõimekuse arengu vahel ehk toetuste mõju.

Ajakava ja tegevused

I etapp juuni - oktoober 2021: ankeedi valmimine

Mai lõpp-juuni algus – veebikohtumine KÜSKI töötajatega küsitlusuuringu sisu ning fookuse täpsustamiseks.¹ Töö täitjate poolt KÜSKI töötajate täpsustavatele küsimustele

---

¹ Kohtumine KÜSKI töötajate ja projekti läbiviijatega toimus 25. mail Zoomis.

kirjalik vastamine, koostöös otsustamine, kas osalemine on vabatahtlik/kohustuslik ja kas täitmine on anonüümne/oma nime all.²

Juuni - ankeedi kavandi koostamine: iga teemaploki kohta tekib orienteeruvalt 5-6 küsimust, millest koostöös valdkonna ekspertidega juulis-augustis valitakse kõige olulisemad.

Juuli – esimene ring ankeedi ülevaatamiseks koostöös valdkonna ekspertidega.³ Seejärel sobivate küsimuste selekteerimine. Sõnastuste täpsustamine, vastuste vormi fikseerimine.

August – teine ja kolmas ring ankeedi ülevaatamiseks ekspertide ning vabaihenduste esindajatega: ankeedi tööversiooni testimine paari-kolme MTÜ esindajaga, selgitamiseks, kas küsimused on arusaadavad, praktilised ja vastatavad.

Augusti lõpp/septembri algus - ankeedi kooskõlastamine KÜSKiga. Ankeedi valmimine: MTÜ-de ja SA-de jaoks tehakse veidi erinevad versioonid (SA-del ei ole liikmeid ja nende kohta küsida ei saa).

September - ankeedi programmeerimine ja tehniline testimine projektimeeskonna poolt (kas ankeedi täitmisel kõik asjad töötavad), kutsekirja koostamine.

Kahe etapi vahel toimub informaalne ja koormusesse mitte arvestatud ankeedi testimine ca 5 ühendusega, mis viiakse läbi oktoobris. Juhul, kui selle käigus ilmneb täienduste tegemise vajadus, viiakse need kokkuleppel tellijaga sisse. Kui sellist vajadust ei ilmne, täiendusi ei tehta.

II etapp jaanuar - detsember 2022: küsitlusuuringu läbiviimine ja tulemuste analüüs

2022 jaanuarist - jooksvalt ankeetide väljasaatmine toetust taotlevatele ühingutele tähtajaga 2 nädalat (meeldetuletuskiri tähtaja kukkudes, kus pikendada vastamise aega 2 nädala võrra). Ankeet saadetakse kõigile ühingutele, kes 2022. aasta jooksul KÜSKist toetust taotlevad.

Kutsekirjad ankeedi täitmiseks saadab nimekirja põhjal jooksvalt välja KÜSK ning peab kutsekirja saanud ühingute üle ka arvestust, tagamaks, et sama ühing ei saaks 12 kuu jooksul kutsekirja topelt. Töö täitjad on kontaktiks tehnilistes küsimustes (nt ei saada küsimusest aru, ankeedi täitmisel tekkivad tehnilised probleemid).

2022 mai algus - väljavõtt küsitlusandmetest. Andmefail laekunud vastustega laaditakse alla ning puhastatakse. Koostatakse lühiülevaade, s.o vastuste sagedusjaotused tabelite kujul esmastest tulemustest. Alustatakse tegevusvõimekuse indeksi ja alaindeksite valemi koostamist (seda läheb vaja tulevikus, et aastate lõikes trende jälgida).

31. oktoober 2022 - andmekogumise lõpp.

---

² Koostöös KÜSKi töötajatega otsustati, et vastamine on taotlejatele vabatahtlik. Taotlejat teavitatakse, et küsitlustulemused on sisendiks KÜSKi tulevaste taotlusvoorude täiendamisel ning ankeedis antud vastustest ei olene käesoleva toetuse saamine. Ekspertide enamuse soovitusel jääb vastamine anonüümseks.

³ Kaasatud oli kolmes ringis ligi kümnekond inimest, nii KÜSKi varasemate töötajate seast kui erinevate valdkondlike ekspertide seast. Sh Tarmo Treimann, Mari-Liis Dolenko, Maris Jõgeva, Pirkko Valge, Urmo Kübar, Maarja Olesk, Kaisa Tammoja (Põlva MAK), prof. Mikko Lagerspetz jt. Ankeedi väljatöötamise lõppfaasis toimus küsimuste kooskõlastamine KÜSKi praeguse büroo töötajate ja endise juhataja Agu Laiusega.

2022 november-detsembri keskpaik - analüüs tegevusvõimekuse komponentidest, analüüsi tulemustest raporti koostamine. Raportis on esitatud ülevaade uuringu eesmärkidest ja meetodikast, küsitlustöö kirjeldus, ülevaade küsitluse tulemustest, sh KÜSK-ist toetust saanud ühingute ning varem toetust mitte saanud ühingute võrdlus eri valdkondade tegevusvõimekuse näitajate alusel, lisaks ka erinevates taotlusvoorudes osalenud ühingute võrdlus (kas ja kuivõrd erinevad tegevusvõimekuselt AH ja AHE voorude taotlejad ülejäänud voorude taotlejatest), tegevusvõimekuse komponentide vahelised seosed, tegevusvõimekuse indeksi ja alaindeksite esmaversioon (see on vajalik arengutrendide jälgimiseks edaspidi), kokkuvõte ja järeldused.

2022 detsember – analüüsi tulemusi koondava raporti esitamine. Juhendmaterjali koostamine uuringu edasise läbiviimise jaoks järgmistel aastatel (küsitluse meetodika, ülevaade sellest, milliseid tegevusvõimekuse komponente ankeedi erinevad küsimused mõõdavad, soovitusel uuringu edasisteks etappideks).

Uuringu maksumus ja tasumine:

I etapi eest tasumine: individuaalpepingud (ca 22 tööpäeva) perioodi eest juuni - 30. september 2021.

Esimese etapi maksumus kokku on **3411,90 € (sisaldab palgamaksusid)**.

II etapi eest tasumine: käsundusleping Tallinna Ülikooliga perioodi eest jaanuar - detsember 2022 (ca 35 tööpäeva).

KOKKU teine etapp: **6521 € (sisaldab käibemaksu)**.

KÜSK tasub töö teise etapi eest 2022. aasta detsembris peale töö üleandmist TLÜ arve alusel.

Projekti täitjad: Tanel Vallimäe (TLÜ) ja Vaike Vainu (Turu-uuringute AS). Täitjate varasemad kogemused sisaldavad vabaiühenduste institutsionaliseerumist analüüsivates uuringutes⁴ osalemist (Vaike ja Tanel), järjepidevat tegelemist ankeetküsitlustega (Vaike). Samuti vabaiühenduste toetusvoorude taotluste hindamist KÜSKis ja AEFis (Tanel), eelmise AEFi koordineeritud VÜFi programmi mõjuanalüüsi tegemist (Tanel).

---

⁴ TLÜ, IBS, Turu-uuringute AS. (2019). Kodanikuühiskonna arengukava vahehindamine. Uuringu algataja ja tellija esindaja: Siseministeerium. Uurimisrühm (tähestikulises järjestuses): Maarja Käger, Anastasia Pertšjonok, Erle Rikmann, Merit Tatar, Vaike Vainu, Tanel Vallimäe ja Peeter Vihma. Vt ka Rikmann, E; Lagerspetz, M; Vallimäe, T; Keedus, L; Sepp, M; Jesmin, T; Hinno, K. (2010). Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis 2009/2010. Uuringu raport. Tallinn. Tellija: Kodanikuühiskonna Sihtkapital jt.